Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 228/2023 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen veromuutoksista sananvapauden ja kansalaistoiminnan puolustamiseksi

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Timo Harakan /sd ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 228/2023 vp:

> Millä tavoin ja millä aikataululla hallitus aikoo muuttaa tuloverolakia ja lakia elinkeinotulon verotuksesta, jotta varmistetaan riippumattoman journalismin toimintaedellytykset sekä kaikilla aloilla kansalaisten oikeuksien toteutuminen?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Suomen tuloverojärjestelmä perustuu laajaan tulokäsitteeseen. Tämä tarkoittaa sitä, että verovelvollisen rahana tai rahanarvoisena etuutena saamat tulot ovat veronalaisia, ellei niitä ole erikseen säädetty verovapaaksi. Veronalaisista tuloista vähennetään niiden hankkimisesta tai säilyttämisestä johtuneet menot, jolloin verotus kohdistuu nettotuloon.

Tuloverolain mukaan veronalaista ansiotuloa on muun ohessa työsuhteen perusteella saatu palkka ja siihen rinnastettava tulo, eläke sekä tällaisen tulon sijaan saatu etuus tai korvaus. Ennakkoperintälain mukaan palkalla tarkoitetaan kaikenlaatuista palkkaa, palkkiota, etuutta ja korvausta, joka saadaan työ- tai virkasuhteessa.

Ennakkoperintälain mukaan työnantaja voi korvata palkansaajan vaatimuksesta hänelle kertyvät työstä välittömästi johtuvat kustannukset tai vähentää kustannusosuuden ennen ennakonpidätyksen toimittamista. Tällaisina kustannuksina voidaan ennakonpidätystä toimitettaessa ottaa huomioon työvälineistä sekä valmistus- ja tarveaineista aiheutuneet menot, matka- ja edustusmenot sekä muut palkansaajalle työn suorittamisesta välittömästi aiheutuneet menot.

Verolainsäädännössä ei ole nimenomaisia säännöksiä työnantajan kustantamien oikeudenkäyntikulujen verotuksellisesta kohtelusta. Tällöin niihin sovelletaan tulon veronalaisuutta koskevia yleisiä säännöksiä. Asiaa on käsitelty kysymyksessäkin esiin tuodussa korkeimman hallinto-oikeuden vuosikirjapäätöksessä KHO:2023:116. Päätöksessään KHO katsoi työnantajan maksamat työntekijän rikosasiassa kertyneet neuvonta- ja oikeudenkäyntikulut toimittajana työskennelleen työntekijän veronalaiseksi palkkatuloksi. Korkein hallinto-oikeus katsoi, että kyse oli

työntekijän henkilökohtaisista kuluista, jolloin niiden korvaamisesta muodostui hänelle veronalaista palkkaa

Korkeimman hallinto-oikeuden vuosikirjapäätös linjaa varsin selvästi, että työnantajan kustantamassa työntekijän rikosasiaa koskevassa oikeusavussa on kyse työntekijän veronalaisesta palkkatulosta. Näin ollen ratkaisu kiristää työnantajan kustantaman oikeusavun verotuskäytäntöä, koska aikaisemmassa käytännössä on ollut enemmän harkinnan varaa sen suhteen, onko kyse veronalaisesta palkasta vai ei. Merkitystä on ollut esimerkiksi sillä, miten kiinteästi oikeudenkäynti liittyy työntekijän työ- tai virkatehtävien hoitoon.

Vaikka korkeimman hallinto-oikeuden päätöksessä oli kyse toimittajaa koskevasta tapauksesta, tulee huomioida, että verotuskäytäntö on sama kaikille toimialoille. Päätöksellä on siten vaikutuksia myös muihin toimialoihin. Hallitus on huomioinut korkeimman hallinto-oikeuden vuosikirjapäätöksen sekä siitä seuranneen verotuskäytännön muutoksen ja tulee tarkastelemaan sekä arvioimaan tämän vaikutuksia.

Helsingissä 28.12.2023

Valtiovarainministeri Riikka Purra

VN/36294/2023-VM-2

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons:

Purra Riikka 91308005H

2023-12-28